

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

Olsztyn, dnia 23 marca 2011 r.

P/10/190, LOL-4101-30-07/2010

**Pan
Mirośław Zalewski
Dyrektor
Zespołu Szkół Handlowych
w Elblągu**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie skontrolowała w Zespole Szkół Handlowych w Elblągu („Szkole”) realizację zadań w zakresie zapobiegania nadwadze i otyłości wśród uczniów Technikum w latach 2009-2011 (do 2 marca 2011 r.).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 2 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia skontrolowaną działalność, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Formułując ocenę pozytywną NIK uwzględniła w szczególności: podejmowanie działań diagnozujących problem nadwagi i otyłości, określenie w programach wychowawczych i profilaktycznych Szkoły zadań w zakresie edukacji prozdrowotnej oraz podejmowanie działań profilaktycznych związanych z promowaniem zdrowego odżywiania i sygnalizowanie uczniom zagrożeń wynikających z nadwagi i otyłości. Izba zwraca jednak uwagę, że pomimo występującego problemu nadwagi i otyłości, dotyczącego w latach szkolnych 2008/2009-2010/2011 odpowiednio

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

12,9% i 13,2% ogółu uczniów w Szkole, problematyka ta nie była przedmiotem obrad rady pedagogicznej.

W Szkole realizowano zadania z zakresu profilaktyki nadwagi i otyłości u młodzieży. Problematyka ta została uwzględniona w procesie dydaktyczno-wychowawczym, bowiem w opracowanych na lata szkolne 2008/2009-2010/2011 szkolnych programach wychowawczych i profilaktycznych ujęto zadania z zakresu promowania i zapewnienia uczniom zdrowego odżywiania oraz zdrowego i aktywnego stylu życia. Problematyka nadwagi i otyłości oraz zasady prawidłowego odżywiania omawiane były podczas zajęć dydaktycznych. Szkoła zapewniła uczniom Technikum warunki sprzyjające rozwojowi aktywności fizycznej, korzystali oni bowiem z sali gimnastycznej, kompleksu boisk sportowych i lodowiska. W ramach organizowanych przez Szkołę zajęć pozalekcyjnych uczniowie brali udział w cyklicznych zawodach sportowych oraz w zajęciach sportowo-rekreacyjnych, obejmujących m.in. sportowe gry zespołowe, zajęcia taneczne, lekkoatletykę i łyżwiarstwo.

W Szkole systematycznie diagnozowano uczniów zagrożonych otyłością i nadwagą. Na jej terenie funkcjonował gabinet medyczny, a zatrudniona w nim pielęgniarka szkolna przeprowadzała badania przesiewowe i bilanse zdrowia uczniów. W wyniku tych działań w latach szkolnych 2008/2009 i 2009/2010 problem nadwagi i otyłości zdiagnozowano odpowiednio u 25 i 31 uczniów Technikum (tj. 12,9% i 13,2% ogółu). Uczniów tych pielęgniarka szkolna kierowała do lekarzy rodzinnych. Ponadto, Szkoła w ramach współpracy z Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym w Elblągu, zorganizowała w latach 2009-2010 dwa spotkania na temat prawidłowego odżywiania oraz nadwagi i otyłości. Obejmowały one prelekcję, a z uczniami zagrożonymi otyłością przeprowadzono indywidualne rozmowy, m.in. na temat zdrowego stylu życia oraz wykonano pomiary kontrolne masy ich ciała i wzrostu. Zagadnienia otyłości i nadwagi nie były jednak omawiane na posiedzeniach rady pedagogicznej, a pielęgniarka szkolna nie informowała pedagogów o występującym w tym zakresie problemie. Wskazuje to na potrzebę nawiązania ściślejszej współpracy, o której mowa w § 6 pkt 5 i 6 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą² pomiędzy Panem Dyrektorem, radą pedagogiczną i pielęgniarką szkolną.

² Dz.U. Nr 139, poz. 1133

Z analizy ankiet przeprowadzonych wśród 32 nauczycieli Technikum (80% kadry pedagogicznej) wynikało, że według 18 z nich (56,2% ankietowanych) w szkole występuje problem nadwagi i otyłości wśród uczniów, a 17 nauczycieli (53,1% ankietowanych) nie czuło się przygotowanych do udzielania porad związanych z profilaktyką i otyłością. Jednocześnie 24 nauczycieli (75% ankietowanych) wyraziło chęć doskonalenia zawodowego w tym zakresie.

Szkoła nie prowadziła stołówki, funkcjonował natomiast na jej terenie sklepik-bar szkolny, oferujący ciepłe i zimne dania i napoje. Zgodnie z umową, zawartą przez Pana Dyrektora z przedsiębiorcą prowadzącym ww. punkt gastronomiczny, mogła być w nim sprzedawana „*wyłącznie zdrowa żywność*”. Jak wykazała kontrola NIK, w sklepiku-barze, obok owoców, kanapek warzywnych, soków i wody mineralnej, oferowano również produkty o niskiej wartości żywieniowej, takie jak m.in. chipsy, batony, dania typu fast-food, słodzone napoje gazowane oraz napoje energetyzujące. NIK zwraca uwagę, że zgodnie ze znajdującą się w bibliotece Szkoły monografią pn. „*Zasady prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży oraz wskazówki dotyczące zdrowego stylu życia*”³, wydaną przez Instytut Żywności i Żywienia w Warszawie, napoje energetyzujące zawierają duże ilości kofeiny oraz innych składników działających pobudzająco i nie są zalecane do uzupełniania niedoborów płynu w organizmie (str. 126 ww. Zasad). Ponadto, załączona do ww. Zasad „Karta żywienia i aktywności fizycznej dzieci i młodzieży” w punkcie 8 określała, że „*Asortyment produktów spożywczych i napojów sprzedawanych w szkole powinien odpowiadać zasadom racjonalnego żywienia*”.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Uwzględnienie w szkolnym programie profilaktyki zadań ukierunkowanych na obniżanie wskaźnika nadwagi i otyłości uczniów.
2. Rozważenie uwzględnienia w planie doskonalenia zawodowego nauczycieli problematyki związanej z profilaktyką nadwagi i otyłości.
3. Podjęcie działań zmierzających do zapewnienia sprzedaży w sklepiku-barze szkolnym produktów żywnościowych spełniających wymogi określone w umowie zawartej z przedsiębiorcą prowadzącym ww. punkt gastronomiczny.

³ Monografia wydana w 2008 r. w ramach Narodowego Programu Zapobiegania Nadwadze i Otyłości oraz Przewlekłym Chorobom Niezakaźnym poprzez Poprawę Żywienia i Aktywności Fizycznej na lata 2007–2011

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, stosownie do art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Dyrektora przedstawienia w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Panu Dyrektorowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem